

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝ ΤΩ ΠΑΡΟΝΤΙ ΤΟΜΩ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΜΕΝΩΝ ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΩΝ

Χ ρ υ σ ο σ τ ό μ ο υ, Μητροπολίτου Μεσσηνίας, *‘Η έορτή τῶν Τριῶν ‘Ιεραρχῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν*, σελ. 7-65 καὶ 201-277.

Μετὰ τὴν Εἰσαγωγὴν, περὶ τῆς καθιερώσεως τῆς ὡς ἄνω ἐορτῆς ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ, ὁ Σεβ. σ. δίδει λεπτομερῆ Κατάλογον τῶν Ὁμιλητῶν κατὰ τοὺς πανηγυρικοὺς ἐορτασμοὺς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν, ὡς καὶ τῶν θεμάτων αὐτῶν, ἀπὸ τοῦ 1842 μέχρι σήμερον.

Ἀ θ α ν α σ ί ο υ Π. Χ α σ τ ο ύ π η, Ὁμοτ. Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, *Τὸ βιβλίον τοῦ Ἰωήλ*, σελ. 66-76.

Βιβλική-φιλολογικὴ μελέτη, ἐξετάζουσα λεπτομερῶς τὰ περὶ τὸν προφήτην, τὸ περιεχόμενον, τὴν γένεσιν, τὴν θρησκευτικὴν σπουδαιότητα, τὴν θέσιν ἐν τῇ χριστιανικῇ ἐκκλησίᾳ, ὡς καὶ τὸ κείμενον τοῦ βιβλίου τοῦ Ἰωήλ.

Εὐ α γ γ έ λ ο υ Δ. Θ ε ο δ ῶ ρ ο υ, Ὁμοτ. Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, *Ἀγάπη καὶ Πολιτισμός*, σελ. 77-90.

Ὁμιλία (ἐν κεντρικῇ αἰθούσῃ τῶν Ἀθηνῶν), ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ σ. ἐξετάζει τὴν βαθυτέραν ἔννοιαν τῆς Ἀ γ ά π η ς καὶ τοῦ Π ο λ ι τ ι σ μ ο ῦ, ἐπιμένων ἰδίᾳ εἰς τὰς σχέσεις μεταξύ των, κατὰ τὰς ὁποίας γίνεται φανερόν ὅτι ἡ πρώτη εἶναι ἡ βαθυτέρα γενεσιουργὸς αἰτία τῶν κυριωτέρων ἐκφάνσεων τοῦ δευτέρου.

Π. Β. Π ά σ χ ο υ, Ὁ Δίκαιος καὶ φίλος τοῦ Χριστοῦ Λάζαρος στὴ Βυζαντινῇ Ὑμνογραφίᾳ, σελ. 91-103 καὶ 344-377.

Μετὰ τινὰ Εἰσαγωγικὰ Προλεγόμενα (Φιλολογικὰ-ἀγιολογικὰ-ὑμνολογικὰ), ὁ σ. ἐξετάζει κριτικῶς τὰς πηγὰς καὶ μᾶς προσφέρει τὴν εἰκόνα τοῦ Δικαίου καὶ φίλου τοῦ Χριστοῦ Λαζάρου, ὡς αὕτη καταγράφεται εἰς τὰ κείμενα τῆς ὑμνογραφίας τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἀκολουθεῖ Ἐπίμετρον Ἀνθολόγιον σχετικῶν ὑμνων.

Σ τ α ῦ ρ ο υ Ν. Μ α δ ε ρ ά κ η, Θέματα τῆς εἰκονογραφικῆς παράδοσης τῆς Κρήτης, σελ. 104-162.

Συνέχεια καὶ τέλος τῆς ἀρχαιολογικῆς-ἱστορικῆς μελέτης, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ σ. ἐξετάζει τὸ εἰκονογραφικὸν θέμα «Ἁγία Τριάς-Θρόνος τῆς Χάριτος». Τὸ δ' καὶ τελευταῖον τοῦτο κεφ. ἔχει τὸν τίτλον Δοκιμὴ ἐρμηνείας τοῦ «Θρόνου τῆς Χάριτος» καὶ τῶν ἄλλων τριαδικῶν θεμάτων, ἀπὸ εἰκονογραφικῆς, ἱστορικῆς καὶ αἰσθητικῆς ἀπόψεως.

Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ Ἰ. Μ α ν ί κ α, Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ ὁ Διάλογος Ὁρθοδοξίας-ΡΚαθολισμοῦ κατὰ τὶς Α' καὶ Β' Πανορθόδοξους Διασκέψεις τῆς Ρόδου, σελ. 163-176, 378-396 καὶ 478-501.

Συστηματικὴ διερεύνησις, καταγραφή καὶ κριτικὴ ἀνάλυσις τῶν γεγονότων κατὰ τὰς ὡς ἄνω Πανορθόδοξους Διασκέψεις, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐπακολουθησάντων ὡς καὶ τῆς εἰδικῆς βιβλιογραφίας.

Ἄθ. α. ν. Ε. Καραθανάσης, Ἄν. Καθηγητοῦ Παν/μίου Θεσ/νίκης, *Δύο ἐπιστημονικὰ Συμπόσια γιὰ τὴν χριστιαν. Θεσ/νίκη*, σελ. 177-183.

Περιγραφή τῶν δύο ἐν Θεσσαλονικῇ διοργανωθέντων ἐπιστημονικῶν Συμποσίων: α) εἰς μνήμην τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Θεσ/νίκης Γεωναδίου καὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ -ἐθνικοῦ ἔργου του, καὶ β) τῆς Χριστιανικῆς Θεσ/νίκης (ἐποχὴ Κομμουνισμῶν), 16 καὶ 29-31 Ὀκτωβρίου 1990.

Ἄθ. α. ν. α. σ. ἰ. ο. υ. Π. Χαστούπη, Ὀμοτ. Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, *Τὸ βιβλίον τοῦ Ναούμ*, σελ. 278-285.

Βιβλικὴ-φιλολογικὴ μελέτη, ἐξετάζουσα τὰ κατὰ τὸν προφήτην, τὴν ἐποχὴν του, τὸ περιεχόμενον, τὴν γένεσιν, τὴν θρησκευτικὴν σπουδαιότητα, τὴν θέσιν τοῦ βιβλίου καὶ τὸ κείμενον τοῦ ὡς ἄνω παλαιδιαθητικοῦ βιβλίου.

Εὐ. α. γ. γ. ἑ. λ. ο. υ. Δ. Θεοδώρου, Ὀμοτίμου Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, *Τὸ παπικὸν πρωτεῖον ἐξ ἐπόψεως Ὁρθόδοξου Παραδόσεως*, σελ. 286-293 καὶ 427-444.

Ἐπὶ τῇ βάσει ἱστορικῶν πηγῶν τῶν 15 πρώτων αἰώνων ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ ἐπίσκοπος Ρώμης ἐν τῇ ἡνωμένῃ Ἐκκλησίᾳ τῶν πρώτων αἰώνων κατεῖχε τὴν πρώτην θέσιν ἐν τῇ ἱεραρχικῇ τάξει τῶν ἐπισκόπων, ἀλλ' οὐδέποτε εἶχε τὸ παπικὸν πρωτεῖον, ὡς τοῦτο διευτυπώθη ὑπὸ τῆς Α' Συνόδου τοῦ Βατικανοῦ.

Π. α. ν. α. γ. ἰ. ὠ. τ. ο. υ. Ν. Σιμιωτᾶ, Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου, *Ὁ Δαβὶδ αὐτοεξόριστος εἰς τὴν χώραν τῶν Φιλισταιῶν*, σελ. 294-311.

Ὁ σ. ἐξετάζει κριτικῶς τὰς παλαιδιαθητικὰς πηγὰς καὶ κάμνει χρησιμωτάτας ἐπιστημονικὰς παρατηρήσεις, ὡς πρὸς τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν ἐρμηνείαν τῶν γεγονότων, τῶν σχετιζομένων πρὸς τὴν εἰς τὴν χώραν τῶν Φιλισταιῶν φυγὴν τοῦ Δαβὶδ, πρὸς διάσωσίν του.

Μ. ἑ. γ. α. Λ. Φράντσοῦ, *Ἰδεολογικὰ ρεύματα καὶ οἰκολογικὴ κρίσις*, σελ. 312-343.

Κριτικὴ τῶν ἀπ' αἰώνων κυκλοφορούντων ἰδεολογικῶν ρευμάτων ὑπὸ τὴν ἐποψίν τῶν ἐν τῇ συγχρόνῳ ἐποχῇ γινομένων καὶ σχέσιν ἐχόντων πρὸς τὴν οἰκολογικὴν κρίσιν, ἰδίᾳ δὲ τὸ περιβάλλον καὶ τὴν ζωὴν τοῦ φυτικοῦ καὶ ζωϊκοῦ κόσμου τοῦ Πλανήτου.

Ἄθ. α. ν. α. σ. ἰ. ο. υ. Π. Χαστούπη, Ὀμοτ. Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, *Τὸ βιβλίον τοῦ Σοφρονίου*, σελ. 417-426.

Βιβλικὴ-φιλολογικὴ μελέτη, ἐξετάζουσα τὰ κατὰ τὸν προφήτην, τὴν ἐποχὴν του, τὸ περιεχόμενον, τὴν γένεσιν, τὴν θρησκευτικὴν σπουδαιότητα, τὴν θέσιν ἐν τῇ Χριστ. ἐκκλησίᾳ καὶ τὸ κείμενον τοῦ ὁμωνύμου παλαιδιαθητικοῦ βιβλίου.

Ἰωάννου Καραβιδόπουλου, Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Θεσσαλονίκης, *Ἡ ὥρα τῆς Σταυρώσεως τοῦ Ἰησοῦ κατὰ τὸν ἄγ. Ἰωάννην καὶ τοὺς Συνοπτικούς*, σελ. 445-451.

Ἑρμηνευτικὴ μελέτη, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ σ. ἐξετάζει τὰ εὐαγγελικὰ κείμενα (ἰδίᾳ Μάρκ. ιε' 25 καὶ Ἰωάν. ιθ' 14-16), διερωτώμενος περὶ τῆς ἀκριβοῦς ὥρας τῆς Σταυρώσεως.

Στέργιου Ν. Σάκκου, Καθηγητοῦ Παν/μίου Θεσ/νίκης, *Ἡ ἐτοιμασία ἐνός νέου λεξικοῦ τῆς Καινῆς Διαθήκης*, σελ. 452-477.

Ὁ σ. ἐξετάζει τὴν ἱστορίαν τῶν ἄχρι τοῦδε ἐκδοθέντων λεξικῶν τῆς Κ.Δ. καὶ χαιρετίζει τὴν νέαν προσπάθειαν ἐιδικῶν Καθηγητῶν τοῦ Παν/μίου τοῦ Μαquarie (Σύδνεϋ, Αὐστραλία) πρὸς ἐτοιμασίαν καὶ ἔκδοσιν ἐνός νέου τοιοῦτου, κατὰ πολὺ πληρεστέρου.

Γρηγορίου Παπαθωμᾶ, *Τὸ πρόβλημα τοῦ Ἐνοθεισμοῦ* (συμβολὴ εἰς τὴν μελέτην τοῦ προβλήματος τῆς ἀρχῆς τῶν θρησκειῶν), σελ. 502-527, 820-837 (συνεχίζεται).

Θρησκευολογικὴ μελέτη, διαιρουμένη εἰς τρία μέρη καὶ συστηματικῶς ἐξετάζουσα τὰς πρώτας ρίζας τοῦ ἐνοθεισμοῦ, ὡς καὶ συγκριτικὴν σπουδὴν τῶν ἀρχαίων θρησκειῶν.

Γεωργίου Α. Χώρα, δ. Θ., *Ἡ ἀνέγερσις ναῶν ἐπὶ Τουρκοκρατίας (εἰδικώτερον εἰς τὴν περιοχὴν Σερβίων καὶ Κοζάνης)*, σελ. 528-559.

Ἱστορικὴ μελέτη, ἐξετάζουσα λεπτομερῶς τὰ περὶ τὴν ἀνέγερσιν, ἐπισκευὴν καὶ λειτουργίαν τῶν ἱερῶν ναῶν κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας.

Γεωργίου Φίλια, *Ἡ ἀκολουθία τοῦ Εὐχέλαιου στὸ Βαρβερινὸ Εὐχολόγιον 336 καὶ τὸ Εὐχολόγιον τοῦ J. Goar*, σελ. 560-568.

Λειτουργιολογικὴ-παλαιογραφικὴ μελέτη, ἐξετάζουσα τὰ σχετικὰ πρὸς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Εὐχέλαιου κείμενα, ἐν σχέσει καὶ συγκρίσει πρὸς τὰς ὡς ἄνω ἀναφερομένας πηγὰς.

Γεωργίου Ε. Μποροβίλου, *Ἐμφάνισις καὶ καθιέρωσις τοῦ ὄρου «ἱεροκῆρυξ»*, σελ. 569-581.

Ἐκκλησιαστικο-ἱστορικὴ μελέτη, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐξετάζονται αἱ ἀρχαὶ τῆς χρήσεως τοῦ ὄρου «ἱεροκῆρυξ» καὶ τῶν σχετικῶν ὀφφικίων τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἰδίᾳ κατὰ τοὺς ιη' καὶ ιθ' αἰῶνας.

Ἀθανασίου Π. Χαστούπη, Ὀμοτ. Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, *Τὸ βιβλίον τοῦ Ζαχαρίου*, σελ. 601-620.

Βιβλική-φιλολογικὴ μελέτη περὶ τοῦ βιβλίου τοῦ προφήτου Ζαχαρίου, ἐν ᾗ ἐξετάζονται αἱ τὸ βιβλίον συγκροτοῦσαι τρεῖς ἑτερογενεῖς συλλογαὶ (Πρωτοζαχαρίας, Δευτεροζαχαρίας, Τριτοζαχαρίας), ὡς καὶ τὰ ἐπὶ μέρους Φιλολογικά, ἱστορικὰ καὶ θεολογικὰ προβλήματα τοῦ ἐν λόγῳ βιβλίου.

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ὀμοτ. Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, Ὁ θεσμός τῶν Διακονισσῶν ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἡ δυνατότης ἀναβιώσεως αὐτοῦ, σελ. 621-660.

Εἰσήγησις ἐν τῷ ἐν Ρόδῳ Διορθοδόξῳ Θεολογικῷ Συνεδρίῳ, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐξετάζονται τὰ κατὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ θεσμοῦ τῶν διακονισσῶν, τὰς προϋποθέσεις καὶ τὴν λειτουργικὴν τάξιν τῆς χειροτονίας αὐτῶν, ὡς καὶ τὴν δυνατότητα τῆς ἀναζωπυρήσεως καὶ ἀνανεώσεως τοῦ θεσμοῦ ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ.

Χρήστου Σπ. Βούλγαρη, Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, *Τὸ μυστήριον τῆς ἱερωσύνης κατὰ τὴν Ἀγ. Γραφήν*, σελ. 661-693 (Συνεχίζεται).

Εἰσήγησις εἰς τὴν ἐν Ρόδῳ Πανορθόδοξον Θεολογικὴν Διάσκεψιν (1988), ἐν τῇ ὁποίᾳ, μετὰ τινα εἰσαγωγικά περὶ τοῦ Μυστηρίου, ἐξετάζεται ἡ προεικόνισις αὐτοῦ ἐν τῇ Π. Διαθήκῃ, ἐν συνεχείᾳ ἡ τελείωσις τῆς ἱερωσύνης ἐν τῷ προσώπῳ καὶ τῷ ἔργῳ τοῦ Ἰ. Χριστοῦ, ἡ παράδοσις αὐτῆς ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἐκκλησίας, ἐν τέλει δὲ ἡ σχέσις τῶν γυναικῶν πρὸς τὴν ἱερωσύνην.

Μιχ. Κ. Μακράκη, Ἀν. Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, *Ἡ φιλοσοφία τῆς Θρησκείας σήμερα στὴν Ἑλλάδα. Ἡ συμβολὴ τοῦ Εὐαγγ. Δ. Θεοδώρου*, σελ. 694-717.

Φιλοσοφικῆ-ἱστορικῆ μελέτη, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ σ. ἐξετάζει τὴν θέσιν τῆς φιλοσοφίας τῆς θρησκείας εἰς τὰ σύγχρονα φιλοσοφικὰ ρεύματα καὶ τὴν σημερινὴν Ἑλλάδα, ἰδίᾳ δὲ τὴν σημαντικὴν συμβολὴν τοῦ καθηγητοῦ Εὐαγγ. Δ. Θεοδώρου διὰ τῶν πρωτοτύπων φιλοσοφικῶν μελετῶν καὶ τῶν πανεπιστημιακῶν ἐγχειριδίων.

Πάλου, Μητροπολίτου Σουηδίας, *Διάταξις-Ἀκολουθία παρασκευῆς καὶ καθαγιασμοῦ τοῦ ἁγίου Μύρου ὑπὸ Δωροθέου Βουλησμᾶ*, σελ. 718-740.

Δημοσίευσις δύο ἀνεκδότων ἀποσπασμάτων ἐκ τῶν καταλοίπων τοῦ ἱερομονάχου Δωροθέου Βουλησμᾶ, ἀφορώντων εἰς τὴν Διάταξιν-Ἀκολουθίαν παρασκευῆς καὶ καθαγιασμοῦ τοῦ ἁγίου Μύρου, μετὰ προλεγομένων καὶ σχολίων.

Διονυσίου Γ. Δακουρᾶ, Ἐπικ. Καθηγητοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, *Θρησκευματα καὶ πνευματικὴ ἐμπειρία. Φανατισμός καὶ Ἰνδικὸς Μυστικισμός*, σελ. 741-790.

Θρησκευτολογικὴ μελέτη, διὰ τῆς ὁποίας ὁ σ. προσεγγίζει δι' ἐρευνῆς τῶν σχετικῶν πηγῶν τὸ πανθρησκειακὸν φαινόμενον τοῦ Φανατισμοῦ καὶ τῆς Μισαλλοδοξίας, ὡς τοῦτο ἐμφανίζεται εἰς τὰ μυστικιστικὰ θρησκευματα τῶν Ἰνδιῶν.

Κωνσταντίνου Ν. Παπαδοπούλου, Πρεσβυτέρου, *Ἡ ὁμολογία Κωνσταντίνου Α' τοῦ ἐκ Μπαρτζαμπέρντ Καθολικοῦ τῆς Ἀρμενίας*, σελ. 791-812.

Νέα ἔκδοσις (πρώτη ἑλληνιστί) τῆς ἀνωτέρω ὁμολογίας, βάσει κώδικος τῆς Πετροπόλεως, μετὰ καὶ τῆς λαϊκῆς μεταφράσεως, μετὰ προλεγομένων καὶ Κριτικῶν σημειώσεων.

Ἀφροδίτης Α. Ἀβαγιανοῦ, Δρος Φιλ., *Ἀρχαία ἑλληνικὴ θρησκεία: τὸ ἀνθρωπολογικὸ-βιολογικὸ φαινόμενο πολιτισμικῆς προβληματικῆς*, σελ. 813-819.

Σύντομος προβολή τοῦ ἀνωτέρω θέματος, μὲ ἰδιαιτέραν ἀναφορὰν εἰς τὸ πρόσωπον καὶ τὸ ἐπιστημονικὸν ἔργον τοῦ καθηγητοῦ Walter Burkert καὶ τῆς συμβολῆς αὐτοῦ εἰς τὴν ἔρευναν καὶ μελέτην τῆς ἀρχαίας ἑλλην. θρησκείας.

Χρήστου Κ. Τσοῦβαλη, *Οἱ τιτουλάριοι ἀρχιερεῖς εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον*, σελ. 838-859 (Συνεχίζεται).

Ὁ Πρόλογος καὶ τὰ δύο πρῶτα κεφάλαια (ἐκ τῶν ἑπτὰ ἐν συνόλῳ) ἱστορικῆς μελέτης, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐξετάζονται λεπτομερῶς ἡ γένεσις, ἡ ἐπικράτησις καὶ τὰ ποικίλα ἀνά τοὺς αἰῶνας προβλήματα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ θεσμοῦ τῶν χωρεπισκόπων-τιτουλαρίων Ἀρχιερέων εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον Κων/πόλεως.

Π. Β. Πάσχου, *«Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας κ' ἐμεῖς»*, σελ. 860-865.

Σύντομος περιγραφή τοῦ Εἴ Παναυστραλιανοῦ Συνεδρίου τῆς Ἑλληνορθοδόξου Νεολογίας καὶ τῶν θεμάτων, τὰ ὁποῖα ἀνέπτυξαν ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Αὐστραλίας κ. Στυλιανὸς καὶ ὁ Π. Β. Πάσχος (29/9—2/10/1991, Ἀδελαΐδα).

Ἰωάννου Ἡ. Βολανάκη, *Δωδέκατον διεθνὲς συνέδριον Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογίας*, σελ. 866-873.

Περιγραφικὴ ἔκθεσις τοῦ ἐν λόγῳ Συνεδρίου καὶ τῶν θεμάτων, τὰ ὁποῖα οἱ διάφοροι ὁμιληταὶ ἀνέπτυξαν ἐν αὐτῷ (22—28/9/1991, ἐν Βόννῃ).